

Дубовий Є. О.

здобувач

Науково-дослідного інституту публічного права

**ВЗАЄМОДІЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ
З ДЕРЖАВНИМИ ТА ГРОМАДСЬКИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ
ПРИ ЗДІЙСНЕННІ КОНТРОЛЬНО-НАГЛЯДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
У СФЕРІ ОБІГУ ПІДАКЦИЗНИХ ТОВАРІВ**

**INTERACTION OF LAW ENFORCEMENT BODIES WITH STATE
AND PUBLIC INSTITUTIONS IN THE PERFORMANCE OF CONTROL
AND SUPERVISION ACTIVITIES IN THE FIELD OF THE CIRCUIT**

Стаття присвячена проблемі професійної взаємодії правоохоронних органів з державними та громадськими інституціями при здійсненні контрольно-наглядової діяльності у сфері обігу підакцизних товарів.

Мета статті – охарактеризувати особливості взаємодії правоохоронних органів з державними та громадськими інституціями при здійсненні контрольно-наглядової діяльності у сфері обігу підакцизних товарів

Визначено зміст взаємодії правоохоронних органів з іншими державними та громадськими інституціями щодо здійснення контрольно-наглядової діяльності у сфері обігу підакцизних товарів та надано характеристику основним вимогам, ознакам, формам та методам, що визначають її сутність і значення у контрольно-наглядовій діяльності.

Автором виокремлено та піддано науковому аналізу основні форми взаємодії правоохоронних органів з іншими державними та громадськими інституціями щодо здійснення контрольно-наглядової діяльності у сфері обігу підакцизних товарів, серед яких є:

1) здійснення у спільній взаємодії певних контрольно-наглядових процедур правоохоронними органами з іншими державними та громадськими інституціями щодо зменшення податкового боргу, вдосконалення ІТ та облік платників, митний контроль та митне оформлення товарів щодо повноти, достовірності та своєчасності нарахування та надходження від відповідних суб'єктів господарської діяльності акцизного податку;

2) прийняття рішення щодо утворення відповідних робочих груп із числа правоохоронних органів та державних і громадських інституцій щодо здійснення контрольно-наглядової діяльності з метою виявлення незаконного виробництва, порушень митного та податкового законодавства у сфері обігу підакцизного товару та вирішення, у разі необхідності поточних питань, пов'язаних із контролем за повнотою, достовірністю та своєчасністю сплати суб'єктами господарської діяльності акцизного податку;

3) обмін інформацією між правоохоронними органами та державними та громадськими інституціями щодо здійснення контрольно-наглядової діяльності у сфері обігу підакцизних товарів з метою виявлення суб'єктів господарської діяльності щодо сплати акцизного податку, визначення об'єктів оподаткування та встановлення фактів ухилення від оподаткування акцизним податком та мінімізації його сплати;

4) підведення підсумків діяльності правоохоронних органів та державними та громадськими інституціями за результатами реалізації визначених та погоджених за часом, місцем та територією заходів та запровадження нових форм взаємодії.

Доведено, що взаємодія правоохоронних органів з іншими державними та громадськими інституціями при здійсненні контрольно-наглядової діяльності у сфері обігу підакцизних товарів дає можливість налагодити ефективну роботу щодо: забезпечення економічного суверенітету держави та національної безпеки; протидії тіньовій економіці; виявлення та припинення правопорушень, об'єктом яких є підакцизні товари; своєчасне наповнення бюджету; запобігання вчинення інших злочинів, які на пряму не пов'язані з підакцизними товарами тощо.

Автором виокремлено види взаємодії в залежності від напрямку діяльності того чи іншого правоохоронного органу та мети здійснення контрольно-наглядової діяльності.

Ключові слова: контрольно-наглядова діяльність, правоохоронні органи, громадські організації, сфера обігу підакцизних товарів.

The article is devoted to the problem of professional interaction of law enforcement agencies with state and public institutions in the implementation of control and supervision activities in the field of circulation of excisable goods.

The purpose of the article - to describe the features of the interaction of law enforcement agencies with state and public institutions in the implementation of control and supervision activities in the field of circulation of excisable goods

The content of interaction of law enforcement agencies with other state and public institutions on the implementation of control and supervision activities in the field of circulation of excisable goods and provides a description of the main requirements, features, forms and methods that determine its essence and importance in control and supervision activities.

The author singled out and subjected to scientific analysis the main forms of interaction of law enforcement agencies with other state and public institutions for the implementation of control and supervision activities in the field of circulation of excisable goods, among which are:

1) implementation in joint interaction of certain control and supervision procedures by law enforcement agencies with other state and public institutions to reduce tax debt, improve IT and accounting of taxpayers, customs control and customs clearance of goods on the completeness, accuracy and timeliness of accrual and receipt from relevant entities economic activity of excise tax;

2) decision-making on the formation of relevant working groups from among law enforcement agencies and state and public institutions to carry out control and supervision activities to identify illegal production, violations of customs and tax legislation in the field of excisable goods and resolve, if necessary, current issues, related to control over the completeness, reliability and timeliness of payment of excise tax by business entities;

3) exchange of information between law enforcement agencies and state and public institutions on the implementation of control and supervision activities in the field of circulation of excisable goods in order to identify business entities for the payment of excise tax, identify objects of taxation and establish facts of excise tax evasion and minimization of its payment;

4) summarizing the activities of law enforcement agencies and state and public institutions based on the results of the implementation of defined and agreed on time, place and territory measures and the introduction of new forms of cooperation.

It is proved that the interaction of law enforcement agencies with other state and public institutions in the implementation of control and supervision activities in the field of circulation of excisable goods makes it possible to establish effective work on: ensuring the economic sovereignty of the state and national security; counteracting the shadow economy; detection and termination of offenses subject to excisable goods; timely filling of the budget; prevention of other crimes that are not directly related to excisable goods, etc.

The author singles out the types of interaction depending on the direction of activity of a law enforcement agency and the purpose of control and supervision.

Key words: control and supervision activity, law enforcement bodies, public organizations, sphere of circulation of excisable goods.

Постановка проблеми в загальному вигляді.

Здійснення контрольно-наглядової діяльності правоохоронними органами у сфері обігу підакцизних товарів є неможливою без професійної взаємодії з іншими державними та громадськими інституціями.

Співпраця між різними правоохоронними структурами дозволяє контролюючим органам швидко реагувати на звернення громадян, на виявлені правопорушення, розслідувати злочини у сфері обігу підакцизних товарів. Тому, необхідно розглянути і охарактеризувати сутність професійної взаємодії правоохоронних органів у сфері обігу підакцизних товарів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Проблему взаємодії правоохоронних органів з іншими державними та громадськими інституціями розглядали в своїх працях: Л.І. Аркуша, Ю.О. Безуса, В. Ю. Кікінчук, М. В. Пундик, А. В. Стебляк, Ю. С. Торкайло та ін.

Особливості контролю у сфері обігу підакцизних товарів розглянуто в працях: В. В. Коваленко, С.І. Марко, О.Б. Марченко, Ю.Б. Турчин та ін.

Проте, не зважаючи на достатню кількість публікацій, проблема взаємодії правоохоронних органів з державними та громадськими інституціями при здійсненні контрольно-наглядової діяльності у сфері обігу підакцизних товарів залишається недостатньо дослідженою, що зумовлює подальші наукові пошуки у цьому напрямку.

Мета статті – охарактеризувати особливості взаємодії правоохоронних органів з державними та громадськими інституціями при здійсненні контрольно-наглядової діяльності у сфері обігу підакцизних товарів.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Згідно зі трактуванням Сучасного словника української мови термін «взаємодія» – це взаємозв'язок між предметами у дії, їх взаємовплив; чиясь погоджена дія, взаємодопомога [16, с. 99].

Дослідниця Л.І. Аркуша пропонує трактувати взаємодію правоохоронних структур як спільну налагоджену діяльність двох і більше органів, служб, відомств, що припускає раціональне поєднання процесуальних і оперативно-розшукових дій, здійснюваних кожним із них у межах наданих їм законом повноважень [1, с. 110].

Як бачимо, науковці в основу такої взаємодії покладають професійну співпрацю між правоохоронними структурами.

Ю.О. Безуса наголошує, що взаємодія між правоохоронними органами здійснюється в сполученні багатобічної і двосторонньої основ. Автор справедливо вважає, що вони взаємно доповнюють один одного. Немає сумніву в необхідності двосторонніх контактів, у числі яких колегії, прикордонне співробітництво. Однак очевидні й перспективи багатобічних контактів, оскільки вони дозволяють комплексно і масштабно вирішувати задачі боротьби зі злочинністю [2, с. 2].

А.В. Стебляк, на основі системного підходу в правознавстві, виділяє, ознаки взаємодії правоохоронних органів: урегульованість взаємодії законами або підзаконними нормативно-правовими актами; спільність мети взаємодіючих суб'єктів; рівноправність, незалежність суб'єктів, що взаємодіють; разовість або тривалість взаємодії, де суб'єкти діють у межах своїх компетенцій; узгодженість дій у часово-просторовому процесі взаємодії; поєднання методів і засобів, що властиві взаємодіючим суб'єктам [17, с. 89].

Розглянемо зміст взаємодії правоохоронних органів з іншими державними та громадськими інституціями при здійсненні контрольно-наглядової діяльності у сфері обігу підакцизних товарів, для визначення можливих напрямків удосконалення роботи з протидії правопорушенням.

Взаємодія різних правоохоронних органів відбувається у випадках:

- коли проведення профілактики, розслідування, попередження правопорушення або притягнення до відповідальності винуватців силами одного підрозділу є неможливим;
- якщо правопорушення відбувається у двох різних, непов'язаних між собою сферах правоохоронної діяльності;
- коли необхідно здійснювати погодження певних процесуальних дій із вищестоящими по службовій ієрархії особами або організаціями.

На нашу думку, взаємодія правоохоронних органів у сфері обігу підакцизних товарів – це договірні, взаємовигідні, неконфліктні напрямки адміністративно-управлінської співпраці у структур правоохоронних органів у різних напрямках з регулювання сфери обігу підакцизних товарів з метою захисту інтересів держави та суспільства.

Професійна взаємодія таких органів у сфері обігу підакцизних товарів, як: податкова міліція, Управління контролю за обігом та оподаткуванням підакцизних товарів ГУ ДПС, митна служба, державна податкова служба, суди, прокуратури, адвокатські

бюро та нотаріуси проявляється у двох формах – управління та координації їх діяльності.

Серед багатьох організаційних форм взаємодії правоохоронних органів у сфері обігу підакцизних товарів слід виділити управлінську та координаційну.

Співпраця правоохоронних структур на різних рівнях має форму управлінської взаємодії. Такого твердження дотримується науковець І. В. Письменний який пише, що управлінська взаємодія – це участь у спільній діяльності суб'єктів управління в процесі досягнення суспільно необхідних цілей. Головним призначенням управлінської взаємодії є об'єднання зусиль суб'єктів управління в напрямі задоволення соціальних потреб, зумовлених суспільно необхідними цілями [14, с. 82].

Н думку М.В. Пундика, управлінська взаємодія – є вплив суб'єктів управлінських взаємовідносин один на одного, що виникає внаслідок встановлення управлінських взаємовідносин та формування єдиної управлінської системи [15, с. 47].

Отже, на підставі викладеного вище, ми викладаємо власне бачення управлінської взаємодії в контрольно-наглядовій діяльності правоохоронних органів у сфері обігу підакцизних товарів, яка має наступний змістовний прояв:

- в розподілі прав, обов'язків і відповідальності між працівниками правоохоронних структур, а також в управлінській підпорядкованості;

- при побудові організаційних структур управління правоохоронних органів, які здійснюють контрольно-наглядову діяльність у сфері обігу підакцизних товарів;

- при розподілі лінійних та функціональних посадових повноважень працівників правоохоронних органів;

- проведення спільних нарад, засідань, зборів, конференцій працівників правоохоронних органів з актуальних питань контрольно-наглядової діяльності у сфері обігу підакцизних товарів, а також обмін службовими документами та інформацією між структурними підрозділами.

Для реалізації управлінської форми взаємодії правоохоронних органів у сфері обігу підакцизних товарів необхідна координація їхніх спільних дій при здійсненні контрольно-наглядової діяльності. Тому, розглянемо і охарактеризуємо координаційну форму взаємодії правоохоронних органів.

Енциклопедичний словник з державного управління дає визначення терміну «координація» – як метод управління, суттю якого є встановлення між суб'єктами та об'єктами державного управління горизонтальних зв'язків, тобто поєднання двох і більше однорівневих з точки зору визначеного критерію дій, що забезпечують досягнення запланованого результату [3, с. 346].

Координацію слід розуміти як функцію соціального управління, яка полягає в узгодженні, впорядкуванні різних частин системи управління [19, с. 342];

Отже, координація правоохоронних органів у сфері обігу підакцизних товарів являє собою метод управління контрольно-наглядовою діяльністю

суб'єктів державного контролю за виробництвом та продажем підакцизної групи товарів для забезпечення дієвого. Ефективна координація роботи правоохоронних органів досягається шляхом погодження спільних методів, дій і процедур при здійсненні перевірки діяльності суб'єктів обігу підакцизних товарів.

Координаційна взаємодія в контрольно-наглядовій діяльності правоохоронних органів у сфері обігу підакцизних товарів має наступний змістовний прояв:

- в спільній узгодженості процедур з контролю якості, сплати акцизного податку, а також попередження незаконного обігу при перевірці суб'єктів господарювання предметом діяльності яких є виробництво і торгівля товарами підакцизної групи;

- узгодження і спрямування зусиль правоохоронних підрозділів щодо проведення спецоперацій, спрямованих на попередження контрабанди, боротьба з незаконним виробництвом і торгівлею, вилучення фальсифікованої продукції, підроблених акцизних марок;

- при проведенні спільних дій з попередження та профілактики правопорушень, ведення роз'яснювальної роботи серед суб'єктів господарювання щодо дотримання вимог законодавства у сфері обігу підакцизних товарів.

Таким чином, на практиці правоохоронні органи застосовують управлінську та координаційну форми взаємодії одночасно.

Отже, взаємодія правоохоронних органів у сфері обігу підакцизних товарів дає можливість проводити більш оперативну роботу щодо виявлення фактів порушень: ухилення від сплати акцизних податків, порушення правил торгівлі, невідповідність сертифікації якості, підробка та фальсифікація, контрабанда, порушення митної процедури перевезення тощо.

Управлінська та організаційна форми взаємодії у співпраці різних правоохоронних органів здійснюються не може реалізуватися без допомоги певних методів.

На підставі проведеного аналізу наукової літератури [1; 10; 12; 15; 18], можна виділити наступні методи взаємодії правоохоронних органів у сфері обігу підакцизних товарів: попередження контрабанди, боротьба з незаконним виробництвом і обігом, вилучення фальсифікованої підакцизної продукції.

1. Розглянемо методи взаємодії правоохоронних органів у сфері обігу підакцизних товарів за скоєними правопорушеннями суб'єктами галузі: попередження контрабанди.

Відповідно до ст. 201 КК України, контрабандою є переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, вибухових речовин, радіоактивних матеріалів, зброї або боеприпасів (крім гладкоствольної мисливської зброї або бойових припасів до неї), частин вогнепальної нарізної зброї, а також спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації [11].

Зауважимо, що контрабандою також можна вважати ввезення на територію держави великої партії товарів без сплати митних платежів.

В.В. Коваленко зазначає, що попередити контрабанду чи митне правопорушення – означає безпосередньо вплинути всіма дозволеними законом силами, засобами та методами на особу (осіб), яка має намір вчинити контрабанду чи митне правопорушення, або на причини й умови, що сприяють його вчиненню. Мета попередження злочину чи митного правопорушення полягає у запобіганні злочину чи правопорушенню до того, як конкретна особа (особи) розпочне його безпосереднє вчинення [10, с. 194].

Взаємодія правоохоронних органів щодо попередження контрабанди підакцизних товарів, полягає у недопустимості незаконного їх ввезення на територію України, без відповідних дозвільних документів, сплати мита та проходження митного декларування.

У ході проведення таких спільних заходів (а в них повинні брати участь, крім МВС України, і співробітники по боротьбі з організованою злочинністю, співробітники карного розшуку і поліції громадської безпеки, а також представники митної служби), можна встановити:

- 1) місця зберігання великих партій контрабандного товару;
- 2) організації, підприємства та окремих осіб, що займаються його перевезенням, зберіганням і реалізацією;
- 3) які товари і звідки ввозяться на територію України, в якій кількості і для яких підприємств чи окремих осіб вони призначалися;
- 4) канали (маршрути) транспортування контрабандного товару, хто з корумпованих співробітників митної служби, які брали участь у його незаконному переміщенні, а також інших співучасників;
- 5) припинити надходження несертифікованих, а часто небезпечних для життя підакцизних товарів на ринок для її подальшої реалізації.

Слід зазначити, що ці дії доцільно здійснювати на основі раніше проведеного оперативно-економічного аналізу [12, с. 195].

Отже, проявляється професійна взаємодія між митними органами, податковою міліцією і Управлінням контролю за обігом та оподаткуванням підакцизних товарів ГУ ДПС щодо недопущення потрапляння на територію України незаконно ввезених підакцизних товарів сумнівного походження.

2. Боротьба з незаконним виробництвом і обігом підакцизних товарів.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення боротьби з незаконним виробництвом та обігом спирту етилового, коньячного, плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів», визначає основні засади державної політики щодо регулювання виробництва, експорту, імпорту, оптової і роздрібно торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами, забезпечення їх високої якості та захисту здоров'я громадян, а також посилення боротьби з незаконним виробництвом та обігом алкогольних напоїв і тютюнових виробів на території України [4].

Правоохоронні органи регулюють підприємницьку діяльність у сфері виробництва і обігу підакцизних товарів шляхом: введення акцизного податку, нанесенням штрихового кодування, сертифікації продукції, видача відповідної ліцензії, введення електронної акцизної марки.

Незаконне виробництво алкогольних напоїв та тютюнових виробів – виробництво алкогольних напоїв та тютюнових виробів без наявності ліцензії на цей вид підприємницької діяльності [4].

Незаконний обіг спирту етилового, коньячного, плодового, алкогольних напоїв і тютюнових виробів – імпорт, експорт, транспортування, зберігання, торгівля спиртом етиловим, коньячним і плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами з порушенням вимог законодавства, що регулює ці питання [4].

За порушення вимог щодо виробництва і обігу підакцизних товарів на території України передбачено такі санкції до суб'єктів господарювання: штрафи, конфіскація майна, позбавлення (анулювання ліцензії) на виробничу діяльність або торгівлю.

Отже, боротьба з незаконним виробництвом і обігом підакцизних товарів проявляється у взаємодії таких правоохоронних органів: органи податкової служби, Управлінням контролю за обігом та оподаткуванням підакцизних товарів ГУ ДПС, органи з ліцензування уповноважені Кабінетом Міністрів України.

3. Вилучення фальсифікованої підакцизної продукції.

Законом України «Про захист прав споживачів» № 1023-ХІІ від 12 травня 1991 року, зокрема, стаття 4 Закону передбачає право споживачів, які знаходяться на території України під час придбання, замовлення, чи використання товарів, на необхідну, достовірну та своєчасну інформацію про товари (роботи, послуги), їх кількість, якість, асортимент, а також про їх виробника [8].

Проте, недобросовісні суб'єкти господарювання, які виготовляють і продають продукцію, з метою отримання більших прибутків, можуть вдаватися до фальсифікації, копіювання і підробки відомих торгових марок інших підприємств.

Фальсифікація – це дії, спрямовані на зниження якості, погіршення споживчих властивостей або зменшення кількості товару. При цьому зберігаються найбільш характерні, але несуттєві ознаки, що допомагає обдурити споживача [13].

При фальсифікації підакцизної продукції законодавством України передбачено різні ступені адміністративної відповідальності – зокрема статті 155, 155-2, 156-1, 164-3 Кодексу України про Адміністративні правопорушення, а в окремих випадках, якщо є тяжкі наслідки – на стає і кримінальна відповідальність виробників і продавців.

Отже, вилучення фальсифікованої підакцизної продукції проявляється у взаємодії таких правоохоронних органів: органи податкової служби, Управлінням контролю за обігом та оподаткуванням підакцизних товарів Головного Управління Державної Податкової Служби.

Розглянемо особливості взаємодії правоохоронних органів із органами місцевого самоврядування та місцевими органами виконавчої влади у контексті правової форми з управління профілактикою правопорушень у сфері обігу підакцизних товарів.

Ю. С. Торкайло під взаємодією органів внутрішніх справ з державними органами та органами місцевого самоврядування розуміє врегульовану правовими та адміністративно-правовими нормами, погоджену за метою, часом і місцем необхідну спільну діяльність міліції і державних органів та органів місцевого самоврядування, за якої вони реалізують взаємний вплив один на одного і на суспільні відносини задля виявлення відхилень від встановлених норм і порушень принципів законності, ефективності спільної діяльності з метою захисту життя, здоров'я, прав і свобод громадян, власності, природного середовища, інтересів суспільства і держави від протиправних посягань, запобігання правопорушенням, боротьби зі злочинністю [18, с. 188].

Взаємодія правоохоронних органів із органами місцевого самоврядування та місцевими органами виконавчої влади у правовій сфері регулювання обігу підакцизних товарів проявляється, у першу чергу, у підготовці змін до нормативно-правових актів з питань контрольно-наглядової діяльності, профілактики адміністративних правопорушень, боротьби із контрабандою тощо.

На думку В.Ю. Кікінчук взаємодія національної поліції з іншими суб'єктами у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку – це вид правовідносин, у які вступають органи поліції різного рівня з правоохоронними органами, іншими органами державної влади та місцевого самоврядування, фізичними та юридичними особами, їх об'єднаннями з метою підвищення ефективності діяльності Національної поліції щодо забезпечення публічної безпеки та порядку, шляхом організації і планування спільних заходів у цій сфері, об'єднання інформаційних, технічних, людських та інших ресурсів для спільного їх використання [9, с. 83].

Слід зазначити, що важливу роль у співпраці правоохоронних органів із іншими контрольно-наглядовими і державними структурами відіграють громадські організації. Саме останні створюють конструктивний діалог між громадськістю і органами влади.

Законодавством визначено, що громадська організація – це громадське об'єднання, засновниками та членами (учасниками) якого є фізичні особи [7].

На наш погляд, співпраця правоохоронних органів і громадських організацій у сфері обігу підакцизних товарів має бути в контексті таких напрямків:

- поліпшення координації та взаємодії роботи державних і громадських організацій з контролю за обігом маркованих підакцизних товарів;
- проведення профілактичної роботи (роз'яснення та бесіди із правопорушниками);
- забезпечення економічного суверенітету держави та національної безпеки;
- протидії тіньовій економіці; виявлення та припинення правопорушень, об'єктом яких є підакцизні товари;

- своєчасне наповнення бюджету;
- запобігання вчинення інших злочинів, які на пряму не пов'язані з підакцизними товарами;
- участь у розслідуванні справ про адміністративні правопорушення, представлення інтересів підприємців та потерпілих осіб, звітування про результати.

На нашу думку, така співпраця забезпечить належне і прозоре проведення контрольно-наглядової діяльності у сфері обігу підакцизних товарів, без проявів корупції та приховування фактів злочинів. Крім того, така взаємодія має ґрунтуватися на базі певних організаційних форм.

Аналіз законодавчої бази та огляд наукових праць [4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 14; 15; 16; 19] дозволяє виділити основні форми взаємодії правоохоронних органів з іншими державними та громадськими інституціями щодо здійснення контрольно-наглядової діяльності у сфері обігу підакцизних товарів, серед яких є:

1) здійснення у спільній взаємодії певних контрольно-наглядових процедур правоохоронними органами з іншими державними та громадськими інституціями щодо зменшення податкового боргу, вдосконалення ІТ та облік платників, митний контроль та митне оформлення товарів щодо повноти, достовірності та своєчасності нарахування та надходження від відповідних суб'єктів господарської діяльності акцизного податку;

2) прийняття рішення щодо утворення відповідних робочих груп із числа правоохоронних органів та державних і громадських інституцій щодо здійснення контрольно-наглядової діяльності з метою виявлення незаконного виробництва, порушень митного та податкового законодавства у сфері обігу підакцизного товару та вирішення, у разі необхідності поточних питань, пов'язаних із контролем за повнотою, достовірністю та своєчасністю сплати суб'єктами господарської діяльності акцизного податку;

3) обмін інформацією між правоохоронними органами та державними та громадськими інституціями щодо здійснення контрольно-наглядової діяльності у сфері обігу підакцизних товарів з метою виявлення суб'єктів господарської діяльності щодо сплати акцизного податку, визначення об'єктів оподаткування та встановлення фактів ухилення від оподаткування акцизним податком та мінімізації його сплати;

4) підведення підсумків діяльності правоохоронних органів та державними та громадськими інституціями за результатами реалізації визначених та погоджених за часом, місцем та територією заходів та запровадження нових форм взаємодії.

Під час здійснення взаємодії правоохоронних органів з державними та громадськими інституціями щодо здійснення контрольно-наглядової діяльності у сфері обігу підакцизних товарів необхідно застосовувати комплекс організаційно-правових методів.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, взаємодія правоохоронних органів з іншими державними та громадськими інституціями щодо здійснення контрольно-наглядової діяльності у сфері обігу підакцизних товарів має здійснюватися на всіх рівнях, відповідно до встановлених вимог, ознак, форм та методів.

Встановлено, що взаємодія правоохоронних органів з іншими державними та громадськими інституціями при здійсненні контрольно-наглядової діяльності у сфері обігу підакцизних товарів дає можливість налагодити ефективну роботу щодо: забезпечення економічного суверенітету держави та національної безпеки; протидії тіньовій економіці; виявлення та припинення правопорушень, об'єктом яких

є підакцизні товари; своєчасне наповнення бюджету; запобігання вчинення інших злочинів, які на пряму не пов'язані з підакцизними товарами тощо.

Перспективами подальших досліджень може бути вивчення механізму контролю господарських суб'єктів у сфері обігу підакцизних товарів, з боку громадських організацій з метою попередження і протидії правопорушенням.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Аркуша Л.І. Проблеми взаємодії та інформаційного забезпечення правоохоронних органів у боротьбі з економічною організованою злочинною діяльністю. *Інформаційне забезпечення протидії організованій злочинності* : зб. наук. статей / Бібліотека журналу «Юридичний вісник»; [за ред. М.П. Орзіха, В.М. Дрьоміна]. Одеса : ФЕНІКС, 2003. С. 109-117.
2. Безуса Ю. О. Поняття та сутність взаємодії в діяльності поліції (міліції) країн СНД. *Наука і правоохорона*. 2016. № 1. С. 52-59.
3. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад.: Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. / за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. 820 с.
4. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення боротьби з незаконним виробництвом та обігом спирту етилового, коньячного, плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» 20 квітня 2000 року № 1685-III : [сайт]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1685-14#Text>.
5. Закон України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв тютюнових виробів та пального» від 19 грудня 1995 року № 481/95-ВР : [сайт]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/481/95-вр#Text>.
6. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 05 квітня 2007 року № 877-V : [сайт]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>.
7. Закон України «Про громадські об'єднання» № 4572-VI від 22 березня 2012 року : [сайт]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>.
8. Закон України «Про захист прав споживачів» № 1023-XII від 12 травня 1991 року : [сайт]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>.
9. Кікінчук В. Ю. Форми взаємодії Національної поліції з іншими суб'єктами забезпечення публічної безпеки та порядку в державі. *Право.ua*. 2017. № 1. С. 81-86.
10. Коваленко В. В. Про стан боротьби з контрабандою та заходи протидії щодо її вчинення. *Наук. вісник Нац. акад. внутр. справ України*. 2002. № 1. С. 83-92.
11. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III : [сайт]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
12. Марко С.І., Турчин Ю.Б. Попередження контрабанди та незаконного обігу підакцизних товарів заходами економічного характеру. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична*. 2011. Випуск 1(2). С. 192-201.
13. Марченко О.Б. Фальсифікація продовольствених товарів : [сайт]. URL : <https://roscontrol.com/community/article/fal-sifikatsiia-prodovol-stviennykh-tovarov/>
14. Письменний І. В. Взаємодія управлінська. Енциклопедія державного управління : у 8 т. Т. 2. Київ : НАДУ, 2011. С. 100.
15. Пундик М. В. Управлінські зв'язки у системній взаємодії органів публічного управління на регіональному рівні. *Публічне управління: теорія та практика*. 2013. Вип. 1. С. 47-53.
16. Словник української мови / Кер. В. В. Німчук та ін. / Відп. ред. В. В. Жайворонок. Київ : ВЦ «Просвіта», 2012. 1320 с.
17. Стебляк А.В. Поняття та зміст взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів. *Правові горизонти*. 2019. № 1. С. 87-92.
18. Торкайло Ю. С. Організаційно-правові засади взаємодії органів внутрішніх справ з інституціями держави та структурами громадянського суспільства : автореферат дис. ... канд. юр. наук: 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Харків : Міжрегіон. акад. упр. персоналом. 2012. 20 с.
19. Юридична енциклопедія : в 6 т. / Редкол.: Ю. С. Шемшученко та ін. Київ : Укр. енцикл., 1998. : [сайт]. URL : <http://cyclop.com.ua/content/view/1150/58/1/2/#4966>.